

Gyomismeret

Gyomnak nevezünk bármelyik fejlődési stádiumban levő olyan növényt vagy növényi részt (rizóma, tarack, hagyma, hagymagumó stb.), amely ott fordul elő ahol nem kívánatos.

Gyomnövények életforma szerinti besorolása

- I. Fás növények (Phanerophyta) Ph
- II. Törpe cserjék (Chamaephyta) Ch
- III. Félig rejtve telelők (Hemikriptophyta) H Áttelelő szervképleteik a talajban függőlegesen állnak. Ezeket talajszintben telelőknek (kivéve a hagymásokat) nevezzük.

Bojtos gyökérzetűek H₁ Törpe gyöktörzseseek. Vegetatív úton szaporodásra nem képesek. Fontosabb fajok: mocsári gólyahír, réti boglárka, angol perje

Indás évelők H₂ Föld feletti indáik segítségével vegetatív szaporodásra képesek. Fontosabb fajok: kúszó boglárka, kerek repkény, Pimpó-fajok

Szaporodásra képes gyökérűek H₃ Karógyökérükön járulékos rügyek vannak. A gyökér feldarabolásával új növények fejlődnek, ennek ellenére a rendszeres talajművelést nem bírják. Fontosabb fajok: fekete nádalytő, fehér mécsvirág, pongyola pitypang

Szaporodásra nem képes gyökérűek H₄ Gyökérüket elvágva szaporodásra nem képesek. Fontosabb fajok: tövises iglice, mezei íringó

Ferde gyökértörzsűek H₅ A ferdén növekvő gyöktörzs feldarabolódása esetén vegetatív szervvé alakul. Szántóföldön nem életképesek. Fontosabb fajok: Útifű-fajok, fekete üröm, fekete peszterce

- IV. Rejtve telelők (Kriptophyta) K
  - Talajban telelők (Geophyta) G A szaporodást és az áttelelést szolgáló szervképletek (tarack, rizóma, gumó, szaporítógyökér, hagyma) a talajban található.

Tarackos, rizómás fajok G₁ Módosult föld alatti hajtásuk (tarack, rizóma) van. Fontosabb fajok: tarackbúza, csillagpázsit, sövényiszulák, nagy csalán, mezei zsurló, fenyércirok, nád

Gumósok G₂ Földbeli száruk helyenként raktározásra alakul át. Fontosabb fajok: mezei menta, mocsári tisztesfű

Szaporítógyökeres fajok G₃ Szaporítógyökereik többé-kevésbé vízszintesen futnak rajtuk rendszertelen elhelyezkedésben járulékos rügyek képződnek. Fontosabb fajok: apró szulák, mezei acat, hamvas szeder, útszéli zsásza, selyemkóró

Hagymások G₄ Sarjhagymáik segítségével szaporodnak. Fontosabb fajok: őszi kikerics, ernyős madártej, gumós perje

- Vízben, mocsárban telelők (Hydrohelophyta) HH

- V. Egyévesek (Therophyta) T

Életciklusuk nem haladja meg a 13 hónapot. A növények a kedvezőtlen időjáráshoz vagy mag vagy csíranövény formájában alkalmazkodtak.

Ősszel csírázó kora tavaszi áttelelő egyévesek T₁ Optimális csírázási hőmérsékletük 10-14 °C Csírázásuk fő időszaka: nyár vége, ősz. A telet csíranövény vagy tölevélrózsa a nyarat mag formájában vészeli át. Fontosabb fajok: tyúkhúr, pásztortáska, Veronika-fajok, Árvacsalán-fajok

Ősszel és tavasszal csírázó nyár eleji egyévesek T₂ Optimális csírázási hőmérsékletük 4-8 °C Csírázásuk fő időszaka: ősz (kisebb részben télen v kora tavasszal) A telet csíranövény vagy mag a nyarat mag formájában vészeli át. Fontosabb fajok: ragadós galaj, pipacs, búzavirág, Szarkaláb-fajok

Tavasszal csírázó nyár eleji egyévesek T₃ Optimális csírázási hőmérsékletük 8-14 °C Csírázásuk fő időszaka: tavasz A telet mag a nyarat szintén mag formájában vészeli át. Fontosabb fajok: héla zab, vadrepce, repcsényretek, parlagi füstike

Tavasszal csírázó nyárutói egyévesek T₄ Optimális csírázási hőmérsékletük 18-30 °C. Csírázásuk fő időszaka: nyár eleje. A telet mag a nyári szárazságot erőteljes mélyre hatoló gyökérzetük révén viselik el. Fontosabb fajok: kakaslábfü, fehér libatop, szőrös disznóparéj, parlagfű